

Františkovo slovo

č.9

Papež se setkal s nevidomými a hluchoněnými

Všichni někdy trpíme duševní slepotou

Papež: Pouť za Božími přísliby není existenciální turistika

O svátosti manželství

Papež: Modlitba, v níž zápasíme s Bohem, mění naše srdce

Papež František o prorocích: včera heretik, dnes blahoslavený

Výběr a výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Papež se setkal s nevidomými a hluchoněmými

Vatikán. Ježíš vyhledával nemocné a postižené, aby je vyléčil a navrátil jim plnou důstojnost. Miloval lidi na okraji, vyloučené a opovrhované lidi, ze kterých činil své svědky, zdůraznil papež František dnes dopoledne v aule Pavla VI. Vatikánskou audienční síň zaplnily tisíce nevidomých, slabozrakých a hluchoněmých spolu s jejich rodinnými příslušníky a průvodci (včetně vodicích psů). Setkání zorganizovalo Apoštolské hnutí nevidomých a Malá misie pro hluchoněmé. Papež upozornil na evangelní příběh o slepci, který se bude číst v liturgii zítřejší, čtvrté postní neděle. Právě tento člověk dosvědčuje nový postoj, který můžeme nazvat „kulturou setkávání“, podotkl František.

„Ten muž byl slepý od narození. Byl marginalizovaný kvůli nepravdivému úsudku, podle kterého jej postihl boží trest. Ježíš ovšem radikálně odmítá toto myšlení, které je skutečným rouháním! Ježíš toto mínění popírá a vykonává nad slepcem „Boží skutek“, navrácí mu zrak. Je však pozoruhodné, že se tento člověk stává Ježíšovým svědkem díky tomu, co se mu přihodilo. Svědčí o Ježíšově díle, které je dílem Božím, dílem života, lásky a milosrdenství.“

Zatímco farizeové z výše své sebejistoty odsuzují Ježíše i bývalého slepce jako hříšníky, uzdravený slepec s odzbrojující prostotou Ježíše brání, vyznává svou víru v Něj a rovněž sdílí Jeho vyloučení, pokračoval Svatý otec a postavil do protikladu setkání a předsudek.

„Nemocný či postižený člověk se právě díky své křehkosti a omezení může stát svědkem setkání. Setkání s Ježíšem, otevírajícím životu a víře, a také setkání s druhými, se společenstvím. Pouze člověk, který uzná vlastní slabost a omezenost, totiž může budovat bratrské a solidární vztahy, v církvi i ve společnosti.“

Dovolte tedy Ježíši, aby se s vámi setkal. Pouze On skutečně zná lidské srdce a může je vysvobodit z uzavřenosti a neplodného pesimismu, loučil se dnes papež František s nevidomými a hluchoněmými.

ngelus

Všichni někdy trpíme duševní slepotou

Dobrý den, drazí bratři a sestry,

Dnešní evangelium nám prezentuje příběh člověka, který je od narození slepý a kterému Ježíš daruje zrak. Dlouhé vyprávění začíná u slepce, který začne vidět, a končí – což je zajímavé – u těch, kteří se domnívají, že vidí, ale v duši zůstávají slepí. Evangelista Jan podává tento zázrak sotva dvěma verši, protože chce přitáhnout pozornost nikoli k zázraku samotnému, ale k tomu, co se událo potom, k diskusím, které vyvolal, a také klevetám. Dobrý skutek, skutek lásky, častokrát vyvolá klevety a diskuse, protože jsou i takoví, kteří nechtějí vidět pravdu. A evangelista Jan chce obrátit pozornost k tomu, co se stává i v naší době, je-li vykonán nějaký dobrý skutek. Uzdravený slepec je nejprve vyslýchán užaslým zástupem těch, kteří viděli zázrak a táží se, potom také učitelé zákona. A ti vyslýchají také jeho rodiče. Nakonec uzdravený slepec uvěří a to je ta největší milost, které se mu od Ježíše dostalo, tedy nejenom to, že vidí, ale že poznává Ježíše a spatřuje v Něm „světlo světa“ (Jan 9,5).

Zatímco slepec postupně přichází ke světlu, učitelé zákona stále více upadají do své vnitřní slepoty. Zavření ve svých předsudcích, věří, že už mají světlo, a proto se neotevírají Ježíšově pravdě. Činí všechno proto, aby popřeli zřejmost. Zpochybní totožnost uzdraveného člověka, potom negují uzdravující Boží skutek pod záminkou, že v sobotu Bůh nic nekoná. A nakonec začnou pochybovat, že se onen člověk narodil slepý. Jejich uzavřenost vůči světlu se stane agresivní a vyústí ve vyhánění uzdraveného člověka z chrámu. Vyhnali jej.

Slepcova cesta naproti tomu prochází etapami. Začíná poznáním jména Ježíš. Neví o Něm nic jiného, když říká: „Člověk jménem Ježíš udělal bláto, kterým mi pomazal oči“ (srov. Jan 9,11). Na dotěrné otázky učitelů nejprve o tomto člověku říká, že Jej považuje za proroka (v. 17) a potom, že pochází od Boha (v. 31). Když byl vyháněn z chrámu a vyloučen ze společnosti, setkává jej Ježíš znovu a „otevírá mu oči“ podruhé tím, že mu vyjevuje Svoji totožnost a říká mu, že je Mesiáš. A tehdy slepec prohlásí: „Věřím, Pane!“ (v. 38) a padá před ním na kolena. Tato

pasáž evangelia ukazuje drama vnitřní slepoty mnoha lidí, i té naší, protože i my někdy máme momenty vnitřní slepoty.

Náš život se někdy podobá životu onoho slepce, který se otevřel světlu a Bohu, otevřel se milosti. A někdy je bohužel trochu jako život oněch učitelů zákona. Z výše své pýchy soudíme druhé a dokonce i Pána! Dnes jsme vybízeni otevřít se Kristovu světlu, abychom ve svém životě přinášeli plody a odstranili jednání, které není křesťanské. Všichni jsme křesťané, ale všichni, všichni někdy jednáme nekřesťansky, dopouštíme se hříšného jednání. A máme tedy tohoto jednání litovat, odstranit ho a odhodlaně se ubírat cestou svatosti, jež pramení ve křtu, který nás osvěcuje, abychom – jak nám připomíná sv. Pavel – mohli jednat jako „děti světla“ (Ef 5,8): pokorně, trpělivě a milosrdně. Učitelé zákona neměli ani pokoru, ani trpělivost, ani milosrdenství.

Radím vám, abyste si dnes, až se vrátíte domů přečetli právě tuto 9. kapitulu Janova evangelia. Budete z toho mít užitek, protože spatříte cestu od slepoty ke světlu i tu druhou, špatnou cestu vedoucí do hlubší slepoty. A ptejme se: jak si stojí naše srdce? Jaké je moje srdce, jaké je tvoje srdce, jaké je naše srdce? Mám otevřené srdce nebo zavřené? Otevřené nebo zavřené vůči Bohu? Otevřené nebo zavřené vůči bližnímu? Vždycky v sobě máme jakousi uzavřenost zrozenou z hříchu, pochybení a omylů. Nemějme strach, nemějme strach! Otevřme se Pánovu světlu: On nás ustavičně očekává. Stále na nás čeká, aby nám umožnil vidět lépe, dal nám více světla a odpustil nám. Nezapomeňme, že On nás očekává vždycky.

Panně Marii svěřme tuto postní dobu, abychom i my jako uzdravený slepec mohli v Kristově milosti „přijít ke světlu“, postoupit ve světle dál a zrodit se k novému životu.

31.3.2014

Papež: Pouť za Božími přísliby není existenciální turistika

Vatikán. Netoulat se životem, ani tím duchovním, ale jít přímo k cíli, což pro křesťana znamená následovat Boží přísliby, které nikdy neklamou. Tak učil dnes papež František, když vysvětloval liturgická čtení v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Jsou křesťané, kteří důvěřují v Boží přísliby a ve svém životě je následují. Potom jsou takoví, jejichž život víry stagnuje, a potom ještě tací, kteří jsou přesvědčeni, že postupují vpřed, ale místo toho pěstují jen „existenciální turistiku“. Papež František vyjmenoval tři kategorie věřících, které spojuje poznání, že křesťanský život je cestou, ale různí se v tom, jak se po ní ubírají anebo po ní vůbec nejdu. „Především,“ vysvětloval papež první čtení z knihy proroka Izaiáše (65,17-21): „Bůh vždycky dává příslib, dříve než něco žádá. Jeho příslibem je nový život, život radosti. Ten je základem ctnosti naděje. Znamená to tedy důvěřovat Božím příslibům s vědomím, že On nikdy neklame. Křesťanský život tedy spočívá v putování za přísliby. A křesťané jsou pokoušeni se zastavovat.“

„Tolik nehybných křesťanů! Je jich za námi spousta takových, kteří mají oslabenou naději. Ano, věří, že bude nebe a všechno dobře dopadne. Je dobře, že to věří, ale nehledají to. Plní příkázání, všechny předpisy.. Ale jsou nehybní. Pán z nich nemůže učinit kvas ve Svém lidu, protože se zastavili. Jsou nehybní, a to je ten problém. Mezi nimi a námi jsou potom další, kteří si pletou cestu. Všichni si někdy pleteme cestu, to víme. Problémem však není, že si někdo poplete cestu, ale že se nevrátí, když zjistí svůj omyl.“

„Vzorem toho, kdo věří a následuje to, co mu ukazuje víra - pokračoval papež - je královský úředník zmíněný v dnešním evangeliu (Jan 4,43-54). Ten prosí Ježíše, aby uzdravil jeho nemocného syna, a potom neváhá ani chvíli a dává se na cestu domů, když jej Mistr ujistí, že byl uzdraven. Opakem tohoto muže, řekl papež František, je však asi nejnebezpečnější skupina těch, kteří klamou sami sebe: chodí, ale nejsou na cestě.“

„Jsou to bloudící křesťané: potulují se jako by život byl existenciální turistikou, bez cíle a bez toho, že by přísliby vzali vážně. Klamou se, protože si říkají: »Já putuji!« Nikoli, neputuješ. Potuluješ se. Bloudíš... Pán po nás však chce, abychom se nezastavovali, nepletli si cestu a netoulali se životem. Žádá nás, abychom si hleděli příslibů, drželi se jich a šli dál jako ten člověk, který uvěřil Ježíšovu slovu. Víra nás vede na cestu za přísliby. Víra v Boží přísliby.“

„Naše situace hříšníků nás odvádí z cesty,“ konstatoval dále papež, ale vzápětí ujistil, že „Pán nám vždycky dává milost se vrátit“:

„Postní doba je krásný čas na přemýšlení o tom, zda jsem na cestě anebo jsem ustrnul. Pak je třeba obrácení. Anebo o tom, zda jsem si nepomýlil cestu. Pak je třeba se vyzpovídat a vydat se znovu na cestu. Anebo zda jsem

teologální turista, tedy jeden z těch, kteří se toulají životem, ale nikdy neudělají krok vpřed. Prosme tedy Pána o milost, abychom se vydali znovu na cestu a pokračovali v cestě za přísliby.“

O svátosti manželství

Dobrý den, drazí bratři a sestry,

Dnes uzavřeme cyklus katechezí o svátostech promluvou o manželství. Tato svátost nás uvádí do středu Božího plánu, který je plánem smlouvy s Jeho lidem, s námi všemi, plánem společenství. Na začátku knihy Geneze v první knize Bible vrcholí příběh o stvoření slovy: „Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, k obrazu Božímu ho stvořil; stvořil je jako muže ženu... Proto muž opustí svého otce i svou matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem“ (Gen 1,27; 2,24). Manželský pár je obrazem Božím: muž a žena, nejenom muž a nejenom žena, ale oba dva. Takový je obraz Boha: láska, Boží smlouva s námi je znázorněna smlouvou muže a ženy. A to je velmi krásné! Jsme stvořeni, abychom milovali, tedy jako odlesk Boha a Jeho lásky. A v manželském sjednocení uskutečňují muž a žena toto povolání ve vzájemnosti a společenství plného a definitivního života.

Když muž a žena slaví svátost manželství, Bůh se v nich takřikajíc zrcadlí, vtiskuje do nich vlastní rysy a nesmazatelný charakter Své lásky. Manželství je ikona Boží lásky k nám. Bůh je totiž také společenstvím. Tři Osoby: Otec, Syn a Duch svatý žijí odevždy a navždy v dokonalé jednotě. A právě to je mystériem manželství: Bůh činí z manželského páru jedinou bytost. Bible používá silný výraz a mluví o „jednom těle“. Tak niterné je sjednocení muže a ženy v manželství. Toto je mystérium manželství: Boží láska se zrcadlí v páru, který se rozhodne žít společně. Proto muž opustí svůj dům, dům svých rodičů a jde žít se svojí manželkou a sjednocují se tak mocně, že se stávají – jak praví Bible – jediným tělem.

Svatý Pavel v listu Efesanům poukazuje na to, že v křesťanských manželích se odráží veliké tajemství, tedy vztah, který Kristus navázal s církví, snubní vztah (srov. Ef 5,21-33). Církev je Kristova nevěsta. To je ten vztah. Znamená to, že manželství je odpovědí na specifické povolání a musí být považováno za posvěcení (srov. *Gaudium et spes*, 48; *Familiaris consortio*, 56). Je to jakoby svěcení. Muž a žena jsou svojí láskou posvěceni. Manželé jsou totiž skrze svátostnou moc obdařeni pravým a vlastním posláním, protože pomocí jednoduchých a běžných věcí mohou zviditelnit lásku, kterou Kristus miluje Svoji církev a ustavičně za ni dává Svůj život, ve věrnosti a službě.

Vskutku podivuhodný plán je vepsán do svátosti manželství! A uskutečňuje se v jednoduchosti a také v křehkosti lidského stavu. Dobře víme kolika těžkostem a zkouškám čelí oba manželé. Důležité je uchovávat živý svazek s Bohem, který je základem manželského svazku. Pravý svazek vždycky spojuje s Pánem. Když se rodina modlí, svazek trvá. Když se manžel modlí za manželku a manželka za manžela, jeden za druhého, stává se tento svazek silným. Je pravdou, že v manželském životě jsou mnohé těžkosti: není práce, nedostává se peněz, děti mají problémy. Spousta těžkostí. A nezřídká manželé znervózní a začínou se hádat. Prou se. V manželství jsou vždycky hádky, někdy i létají talíře. Z toho však netřeba smutnět, protože lidský stav je takový. A tajemstvím je fakt, že láska je mocnější než hádka a proto vždycky manželům radím, aby den, kdy se pohádali, nikdy nekončili bez usmíření. A pro usmíření není nutné volat OSN, aby přišlo zavést mír. Stačí malé gesto, pohlazení. A začíná se od začátku.

A takový je život, žitý s odvahou a v odhodlání žít společně. Je to velké a krásné! Manželský život je krásný a musíme jej opatrovat stále, opatrovat děti. Několikrát jsem již na tomto náměstí mluvil o tom, co v manželském životě velice pomáhá. Jsou to tři slova, která je třeba vždycky říkat, tři slova, která mají být v rodině doma: s dovolením, děkuji a promiň. Jsou to magická slůvka. Říkat s *dovolením*, aby do manželského života nevnikla dotěrnost. Co si o tom myslíš, smím? S *dovolením*, dovol mi. *Děkuji*. Manželé si děkují za to, co jeden pro druhého dělá. Děkování je přece krásné! A poněvadž všichni chybujeme, nastupuje další slovo, které je někdy nesnadné říci, ale je to také třeba: *promiň*. S *dovolením*, děkuji a promiň. Těmito třemi slovy, modlitbou manželů za sebe navzájem a usmiřováním na konci dne koná manželství pokroky. Tři magická slůvka, modlitba a usmíření. Kéž vám Pán žehná a modlete se za mne.

Papež: Modlitba, v níž zápasíme s Bohem, mění naše srdce

Vatikán. Modlitba je zápas s Bohem a je třeba ji vést svobodně a naléhavě, jako upřímný dialog s přítelem. Taková modlitba mění naše srdce, protože nám dává lépe poznat, jaký je doopravdy Bůh. Tak lze shrnout obsah kázání papeže Františka na dnešní ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Středem papežovy homilie byl dialog Mojžíše s Bohem na hoře Sinaj, jak je podává dnešní liturgické čtení z knihy Exodus (Ex 32,7-14). Bůh chce potrestat lid, protože si odlil bůžka, zlaté tele. Mojžíš úpěnlivě prosí Pána, aby si to rozmyslel. „Tato modlitba – vysvětloval papež František – je opravdový zápas s Bohem. Boj hlavy lidu o spásu svého lidu, který je lidem Božím. Mojžíš mluví před Pánem svobodně a učí nás, jak se modlit: beze strachu, svobodně a naléhavě. Mojžíš naléhá. Je odvážný. Modlitba má být také vyjednáváním s Bohem, má argumentovat. Mojžíš nakonec Boha přesvědčí a Bible praví, že »Hospodin se nad nimi slitoval a nedopustil neštěstí, kterým hrozil svému lidu«. Kdo se zde však změnil?“ tázal se papež. „Změnil se Pán? Myslím, že nikoli.“

„Změnil se Mojžíš, protože ten si myslel, že Pán přivede na lid záhubu a hledá proto v paměti, jak byl Pán ke svému lidu dobrý, vyvedl jej z Egypta a dal mu příslib. A touto argumentací se snaží Boha přesvědčit. On sám přitom však nalezne paměť svého lidu a Boží milosrdenství. Mojžíš, který se obával a měl strach, že Bůh učiní onu věc, sestupuje s hory a v srdci si nese něco obrovského: náš Bůh je milosrdný. Umí odpouštět. Bere zpět svá rozhodnutí. Je Otcem.“

„To všechno – pokračoval papež – Mojžíš věděl. Znal to však nejasně a v modlitbě si to ozřejmil. A toto v nás působí modlitba. Mění naše srdce.“

„Modlitba nám mění srdce. Dává nám lépe pochopit, jaký je náš Bůh. Proto je důležité mluvit s Pánem nikoli prázdnými slovy - Ježíš říká »jako pohané« - nýbrž mluvit realitou: »Pohled, Pane, na tento problém v rodině, na mého syna, na toto či tamto... Co s tím? Ty mne přece nemůžeš nechat takto!« Toto je modlitba. Kolik však tato modlitba zabere času? Ano, zabere hodně času.“

„Je to čas, který je zapotřebí k lepšímu poznání Boha, jako se to děje s přítelem, protože Mojžíš, jak praví Bible, se modlil k Pánu jako když mluví přítel s přítelem.“

„Bible říká, že Mojžíš mluvil s Pánem tváří v tvář, jako přítel. Taková má být modlitba: svobodná, naléhavá, argumentovaná. A trochu Pánu také vyčítá: »Slíbil jsi mi toto a nestalo se tak...« ..jako se mluví s přítelem. Je třeba otevřít srdce. Mojžíš sestoupil s hory posílen. Jako by si říkal: »Poznal jsem Pána více« a v této síle, kterou mu dodala modlitba, se ujímá svého poslání vést lid do zaslíbené země. Modlitba totiž posiluje. Kéž nám Pán všem daruje tuto milost, protože modlit se je milost.“

„V každé modlitbě – připomněl papež – je Duch svatý. Nelze se modlit bez Ducha svatého. On se v nás modlí, mění nám srdce. On nás učí říkat Bohu »Otče«. Prosme Ducha svatého, uzavíral papež František, aby nás naučil se modlit, jako se modlil Mojžíš, tedy vyjednávat s Bohem ve svobodě ducha a s odvahou. A Duch svatý, který je vždycky v naší modlitbě přítomen, nás touto cestou povede.“

Papež František o prorocích: včera heretik, dnes blahoslavený

Vatikán. Když hlásáme evangelium, jdeme vstříc pronásledování, prohlásil papež František při dnešní ranní eucharistické slavnosti v Domu sv. Marty. Petřův nástupce zdůraznil, že dnes je více mučedníků než v počátcích církve, a vyzval věřící, aby se nebáli nepochopení a perzekuce.

Srdce bezbožníků, kteří se vzdálili od Boha, se chtějí zmocnit náboženství. Papež František ve svém dnešním kázání vyšel z prvního čtení z knihy Moudrosti. Poté poukázal na nástrahy, které Ježíšovi kladou jeho nepřátelé. Šíří o něm pomluvy, podřívají jeho věhlas, jako by připravovali „šťávu, ve které Ježíše podusit“. A to vše kvůli tomu, že Ježíš klade odpor jejich skutkům, vyčítá jim jejich provinění proti zákonu, vytýká jim přestupky proti výchově, které se jim dostalo. V celých dějinách spásy, podotkl papež, byli proroci pronásledováni. Ježíš sám to farizeům připomíná. Proroci byli vždy pronásledováni, protože zdůrazňovali: Jste na špatné cestě. Vraťte se na cestu Boží! Ovšem lidem, kteří mají moc, se toto upozorňování na jejich vlastní pomýlenost příliš nezamlouvalo.

"Dnešní evangelium mluví jasně. Ježíš se ve svých posledních dnech skrýval, protože dosud nenastala jeho hodina, věděl však, jak skončí a jaký konec to bude. Ježíše však pronásledovali od samého začátku – vzpomeňme si, jak se na počátku své kazatelské činnosti vrací do své vesnice, vchází do synagogy a káže. Po prvotním obdivu lidé hned začnou: Přece nevíme, odkud je. Není to jeden z nás...Z jaké moci nás tady chce učit? A kde asi tak studoval? A tady čteme o podobné diskreditaci: „O tomhle víme, odkud je. Ale až přijde Mesiáš, nebude nikdo vědět, odkud je.“ Diskreditují Pána, diskreditují proroka, aby podryli jeho autoritu."

Snaží se znevážit jeho důvěryhodnost, protože Ježíš vystoupil z onoho uzavřeného náboženského okruhu, z oné klece. A chtěl také po druhých lidech, aby z ní vyšli. Prorok zápasí s lidmi, kteří uvězňují Ducha svatého, zdůraznil papež František. Proroky, pokračoval, čeká pronásledování, nepochopení, odsunutí na vedlejší kolej. Není pro ně místo! A tato situace, dodal papež, neskončila Ježíšovou smrtí a vzkříšením. Naopak, v církvi nadále pokračuje. Proroci jsou pronásledováni zvnějšku i zevnitř. Když čteme životopisy svatých, poznáváme, kolikerému nepochopení a pronásledování byli vystaveni, protože byli proroci.

"Také mnoho církevních myslitelů bylo pronásledováno. Myslím teď zejména na jednoho, který žil v nedávné době. Byl to člověk dobré vůle, opravdový prorok, který ve svých knihách káral církev za to, že se vzdálila z Pánovy cesty. Ihned si ho zavolali, jeho knihy se dostaly na index, musel opustit katedry a takto už dožil svůj život. Zemřel docela nedávno. Uběhl nějaký čas a dnes je z něj blahoslavený. Jak je to možné – včera heretik a dnes blahoslavený? Ti, kteří měli dříve v rukou moc, se ho snažili umlčet, protože se jim nelíbilo, co říkal. Dnes ale církev, která se díky Bohu dokáže kát, prohlašuje: Nikoliv, tento muž je dobrý, či ještě více, má nakročeno ke svatosti. Je blahoslavený."

Všichni lidé, které si Duch svatý volí k tomu, aby Božimu lidu říkali pravdu, trpí pronásledováním. A Ježíš je v tom vzorem, předobrazem, pokračoval papež František. Pán na sebe vzal veškerá pronásledování svého lidu. Avšak ještě dnes jsou mnozí křesťané vystaveni pronásledování. Odvažují se dokonce říci, dodal papež, že je jich stejně nebo ještě více, než na počátku církve. Říkají totiž pravdu této světské společnosti, která plyne v poklidu a nepřeje si problémy. Hlásají Ježíše Krista.

"V některých částech světa se trestá smrtí nebo uvězněním to, že dnes máte doma evangelium nebo vyučujete katechismus. Jeden katolík z takovéto země mi říkal, že se katolíci nesmějí společně modlit. Je to zakázáno! Mohou se modlit pouze osamocně a vskrytu. Jak to dělají, když chtějí slavit eucharistií? Uspořádají fingovanou oslavu narozenin a před ní slaví mši svatou. A když vidí, že přijíždí policie, což se už stalo, ihned vše ukryjí, blahopřejí oslavenci a pokračují v oslavě narozenin. A když policie odejde, pokračují ve slavení eucharistie. Je to možné pouze takto kvůli zákazu společné modlitby. A to se děje dnes!"

Tyto příběhy pronásledování, poznamenal Svatý otec, jsou příběhy lidí, kteří krácejí s Pánem a následují Jej. A také s Pánem končí – ve Vzkříšení – avšak nejprve procházejí křížem. V závěru své homilie se papež zmínil o Otci Matteovi Riccimu, apoštolovi Číny. Nedostalo se mu porozumění a pochopení, on však byl poslušný jako Ježíš. Pronásledování a nedorozumění zde stále budou, podotkl papež František, avšak Ježíš je Pán. A tyto okolnosti jsou výzvou a křížem naší víry. Kéž nám Pán dává milost, abychom šli jeho cestou a také s křížem pronásledování, pokud nastanou, končil papež dnešní ranní homilii.